

Ehre

Sowohl im deutschen als auch im georgischen Strafrecht ist die Ehre eines Menschen als Rechtsgut bekannt, jedoch fehlt es in beiden Rechtsordnungen an einer gesetzlichen Definition des Begriffs. Im **deutschen Recht** ist die Ehre als Rechtsgut der Beleidigungsdelikte, §§ 185 ff. dStGB, geschützt. Nach dem früher vertretenen sog. „dualistischen Ehrbegriff“ bestimmt sich die Ehre faktisch-normativ und umfasst daher sowohl den inneren, aus sittlichen und sozialen Komponenten bestehenden tatsächlichen Persönlichkeitswert eines Menschen („innere Ehre“) als auch sein berechtigtes Ansehen in den Augen anderer („äußere Ehre“). Heute ist der sog. „normative Ehrbegriff“ herrschend, nach dem die Ehre als Wert eines Menschen, der ihm kraft seiner Personenwürde und seines sittlich-sozialen Verhaltens zukommt, verstanden wird. Daneben werden auch ein faktischer, ein interpersonaler, ein funktionaler und ein sozialer Ehrbegriff diskutiert. Die Ehre wird dann angegriffen, wenn der betroffenen Person in unzutreffender Weise Mängel zugeschrieben werden, die ihren Geltungswert mindern würden, wenn sie wirklich vorlägen. Daraus folgt, dass nur der tatsächlich erworbene Achtungsanspruch der Person geschützt wird. Anders als das deutsche Strafrecht kennt das **georgische Strafrecht** die Beleidigung als selbstständige Straftat nicht. Die strafbare Ehrverletzung ist nur in bestimmten Zusammenhängen im gStGB normiert (z.B. Art. 387 gStGB – Beleidigung von Angehörigen des Militärs oder Art. 366 gStGB – Respektlosigkeit gegenüber dem Gericht [inkl. der Beleidigung von Prozessbeteiligten]) und bedeutet die in regelwidriger Weise zum Ausdruck gebrachte absichtliche Herabwürdigung eines anderen. In der georgischen Fachliteratur wird der Begriff der „Ehre“ als der Geltungsanspruch einer Person bezeichnet, der dieser aufgrund ihrer moralischen oder anderen Eigenschaften von der Gesellschaft zugeschrieben wird. Aus dieser Zuschreibung ergibt sich die Haltung der Gesellschaft gegenüber dem Individuum sowie dessen soziale Charakterisierung. Der Begriff der „Ehre“ stellt somit ein sozial-faktisches Bewertungskriterium dar, das auch die gesellschaftliche Anerkennung des Individuums aufgrund der von ihm geschaffenen Werte und für die Gesellschaft geleisteten Beiträge umfasst. Damit ist das Verständnis vom Ehrbegriff in Deutschland und in Georgien in weiten Teilen übereinstimmend. Ein großer Unterschied besteht jedoch bei der gesetzlich geregelten Strafbarkeit von Ehrverletzungen, die in Deutschland wesentlich extensiver ist als in Georgien. (Mpi/Msh)

პატივი

როგორც გერმანულ, ასევე ქართულ სისხლის სამართალში პიროვნების პატივი აღიარებულია როგორც სამართლებრივი სიკეთე, თუმცა ამ ტერმინის ნორმატიული განმარტება არცერთ სამართლებრივ სისტემაში არ გვხვდება. **გერმანიის კანონმდებლობაში** პატივი დაცულია გსსკ-ის 185-ე მუხლში (შეურაცხყოფა). ეგრეთ წოდებული „პატივის დუალისტური კონცეფციის“ მიხედვით, ადრე მიღებული იყო, რომ

Deutsch-Georgisches digitales strafrechtliches Glossar გერმანულ-ქართული სისხლის სამართლის ციფრული გლოსარი

პატივი განისაზღვრება ფაქტობრივ-ნორმატიულად და მოიცავს პიროვნების როგორც შინაგან („შინაგანი პატივი“), ასევე მის რეპუტაციას სხვების თვალში („გარეგანი პატივი“). „შინაგანი პატივი“ მოიცავს პირის რეალურ პიროვნულ ღირებულებას და შედგება მორალური და სოციალური კომპონენტებისაგან. ეგრეთ წოდებული „პატივის ნორმატიული ცნება“, რომელიც დღეს გაბატონებულ მოსაზრებად ითვლება პატივის როგორც პიროვნების ღირებულებას ისე განიხილავს, რომელიც განპირობებულია მისი პიროვნული ღირსებით და მისი მორალურ-სოციალური მდგომარეობით. გარდა ამისა, არსებობს პატივის ფაქტობრივი, ინტერპერსონალური, ფუნქციური და სოციალური ცნებები/კონცეფციები. პატივის შელახვას (შეურაცხყოფას) მაშინ აქვს ადგილი, თუ პირს არასწორად/არასამართლიანად მიაწერენ ნაკლოვანებას, რაც ამცირებს მის სანდოობას საზოგადოებაში, თუ ისინი ნამდვილად არსებობენ. აქედან გამომდინარეობს, რომ დაცულია მხოლოდ პიროვნების ფაქტობრივად შეძენილი პრეტენზია პატივისცემაზე. გერმანიის სისხლის სამართლისაგან განსხვავებით, **ქართული სისხლის სამართალი** შეურაცხყოფას, როგორც დამოუკიდებელ დანაშაულებრივ ქმედებას არ სცნობს. შეურაცხყოფის სისხლისსამართლებრივი დასჯადობა მხოლოდ გარკვეულ კონტექსტშია შესაძლებელი (მაგ. სსსკ-ის 387-ე მუხლი – სამხედრო მოსამსახურის შეურაცხყოფა – ან სსსკ-ის 366-ე მუხლი – სასამართლოს უპატივცემულობა) და ნიშნავს უკანონოდ გამოხატულ სხვა პირის განზრახ შეურაცხყოფას. ქართულ იურიდიულ ლიტერატურაში „პატივის“ ცნება განისაზღვრება, როგორც პიროვნების სოციალური იდენტობის არსებითი ატრიბუტი, რომელსაც საზოგადოება მიაწერს მისი მორალური თუ სხვა თვისებების საფუძველზე. სწორედ ამ ატრიბუტის შედეგია საზოგადოების დამოკიდებულება და სოციალური დახასიათება ამ პიროვნების მიმართ. შესაბამისად, „პატივის“ ცნება/კონცეფცია წარმოადგენს სოციალურ-ფაქტობრივ შეფასების კრიტერიუმს, რომელიც ასევე მოიცავს პირის მიერ სოციალურ აღიარებას საზოგადოებაში მისი ღირებულებებისა და შეტანილი წვლილის საფუძველზე. „პატივის“ ცნების გაგება გერმანულ და ქართულ სისხლის სამართალში მეტწილად ერთნაირია. თუმცა დიდი განსხვავებაა პატივის დარღვევის/შეურაცხყოფის სისხლისსამართლებრივ პასუხისმგებლობის საკითხში. კერძოდ, გერმანულ სისხლის სამართალში ის უფრო ფართოა, ვიდრე ქართულში. (Mpi/Msh)